

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут

*«Актуальні проблеми сучасної
транслятології, лінгвокраїнознавства та
теорії міжкультурної комунікації»*

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет–конференції з міжнародною участю
(29 березня 2018 р.)

Вінниця 2018

УДК 81'1

ББК 81

А 43

Актуальні проблеми сучасної транслятології, лінгвокраїнознавства та теорії міжкультурної комунікації: збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю. – Вінниця: Центр підготовки наукових та навчально-методичних видань ВТЕІ КНТЕУ, 2018. – 166 с.

У збірнику матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми сучасної транслятології, лінгвокраїнознавства та теорії міжкультурної комунікації» розглянуто низку питань, що стосуються загальної теорії перекладознавства, практики технічного та художнього перекладу, складників перекладацької компетентності, інновацій в підготовці перекладачів, а також перспектив розвитку дискурсознавства, комунікативної лінгвістики та міжкультурної комунікації на теренах лінгвогерманістики та лінгвославістики.

Редакційна колегія:

Голова редакційної колегії – **Замкова Н.Л.**, д. філос. н., професор.

Відповідальний секретар – **Мартінова Л.Б.**, д. е.н., доцент.

Члени редакційної колегії:

Іваницька Н.Б., д. філол. н., професор; **Нечипоренко В.О.**, к. філол. н., доцент; **Гладь С.В.**, к. філол. н., доцент; **Чугу С.Д.** к. філол. н., доцент.

Друкується за ухвалою Вченої Ради Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ.

Наукові роботи друкуються в авторській редакції.

ЗМІСТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТРАНСЛЯТОЛОГІЇ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

Іваницька Н.Б., д.філол.н., професор

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**ФУНКЦІОНАЛЬНІ ПАРАМЕТРИ ПЕРВИННИХ І ВТОРИННИХ
ТЕКСТІВ НАУКОВОЇ МОВИ**

12

Matsera O., Senior lecturer,

Vinnitsia Institute of Trade and Economics KNUTE

**PRAGMATIC FAILURES AND THEIR TYPES IN CONSECUTIVE
TRANSLATION**

16

Іваницька Н.Б., д.філол.н., професор

Мерінова І.В., здобувач ОС «магістр»

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**ТИПОЛОГІЯ АБРЕВІАТУР МЕДИЧНОГО ДИСКУРСУ В
АСПЕКТІ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

19

Паславська І.Б., асистент

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Паславський В.В., здобувач ОС «бакалавр»

Академія Леона Казмінського м. Варшава

ПРАГМАТИЧНІ ФАКТОРИ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

22

Ткачук Т. І., к.філол.н.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

STRATEGIES AND PROCEDURES OF REALIA TRANSLATION

26

Chugu S.D., PhD (Philology), Associate professor

VITE KNUTE, Vinnytsia, Ukraine

Chuhu Y., Master (BA)

TAK Groningen, the Netherlands

**TRANSLATION EQUIVALENCE OF CONSTRUED MENTAL
IMAGES**

29

**ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ТЕХНІЧНОГО
ТА ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ**

Чугу С.Д., к.ф.н., доцент

Вітюк Т.С., здобувач ОС «магістр»

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**ЕСТЕТИЧНИЙ АСПЕКТ РОМАНУ ЕЛІЗАБЕТ ГІЛБЕРТ «ЇСТИ,
МОЛИТИСЯ, КОХАТИ»**

33

Іваницька Н. Б., д.філол. н, професор

Гринькова О.Ю., здобувач ОС «магістр»

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**ТИПОЛОГІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ТЕКСТІВ В АСПЕКТІ
ПЕРЕКЛАДУ**

36

Нечипоренко В.О., к.філол.н., доцент

Демченко О.П., к.е.н., доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОЛОГІЇ
В СИСТЕМІ МОВИ**

39

Іваницька Н.Л., д.філол.н., професор

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського

**ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ПРАКТИКИ ВІДТВОРЕННЯ МЕТАМОВНОЇ
ОБОЛОНКИ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ДИСКУРСУ 41**

Замкова Н. Л., д.філос.н, професор

Кліщенко О.В., здобувач ОС «магістр»

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

ТИПОЛОГІЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ 44

Іваницька Н.Б., д.філол.н., професор

Кривцун Л.А., здобувач ОС «магістр»

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**МОВНА ОСОБИСТІТЬ ПЕРЕКЛАДАЧА У ПРОЦЕСІ
ВІДТВОРЕННЯ ГУМОРИСТИЧНОЇ ОБРАЗНОСТІ
ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ 49**

Іваницька Н.Б., д.філол.н., професор

Лисенко А.О., здобувач ОС «магістр»

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**ФАХОВА МОВА В АСПЕКТІ СУЧАСНОГО
ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА 52**

Іваницька Н.Б., д.філол.н., професор

Ніколіна І.І., к.н.держ.упр.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ПРАКТИКИ ВІДТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКИХ
КОМПАРАТИВНИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ 55**

Замкова Н.Л., д.філос.н., професор

Откаленко О.М., к.е.н.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**НАУКОВИЙ ДИСКУРС В АСПЕКТІ СУЧАСНИХ СТРАТЕГІЙ
ПЕРЕКЛАДУ 58**

Терещенко Л.Я., к. філол. н.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**КРИТИКА ЛІТЕРАТУРНОГО ПЕРЕКЛАДУ ТА «НЕПОЗБУВНА
БЕНТЕГА»**

61

**ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В
ПІДГОТОВЦІ ПЕРЕКЛАДАЧІВ**

Калініченко А.І. к.п.н., доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ
СТУДЕНТІВ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

66

Леміш Н.Є., д. філол.н., доцент

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

**ПЕРЕДУМОВИ СТВОРЕННЯ ПАРАЛЕЛЬНОГО КОРПУСУ
ТЕКСТІВ ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПЕРЕКЛАД»**

69

Прадівлянний М.Г., к.пед.н., доцент

Вінницький національний технічний університет

**ПІДГОТОВКА ПЕРЕКЛАДАЧІВ ЗАСОБАМИ ДИСТАНЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ**

72

Shvets H.V., PhD

Vinnitsia Institute of Trade and Economics KNUTE

Liudva M.O. education degree of bachelor

University of Opole, Poland

TRAINING INTERPRETERS: VIDEO-BASED LEARNING

76

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДГОТОВКИ
ПЕРЕКЛАДАЧІВ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

Voinarovska N.V., PhD in Education

Vinnitsa Institute of Trade and Economics of KNUTE

**THEORETICAL BACKGROUND OF SYNCHRONIZED FOREIGN
BILINGUAL TRAINING OF THE INTERPRETERS**

80

Іваницька Н. Б., д.філол.н., професор

Козаченко Л.М., здобувач ОС «магістр»

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ПОНЯТТЯ «ЗАБОРОНА» В
АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ**

84

Nechyporenko V.O., PhD (Philological Sciences)

Vinnitsia Institute of Trade and Economics KNUTE

**NEW CHALLENGES IN THE TEACHING AND LEARNING OF
MODERN LANGUAGES IN TWENTY-FIRST CENTURY UKRAINE**

87

Ткачук І.В., асистент

Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ
ПЕРЕКЛАДАЧІВ В УКРАЇНІ**

90

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕНЬ
ГЕРМАНСЬКИХ, РОМАНСЬКИХ І СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ
І ЛІТЕРАТУР**

Западинська І.Г., к.пед.н.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**ІНТЕГРОВАНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ТА ЕКОНОМІКИ
ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ**

95

Охріменко О.А., ст.викладач

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
ТЕРМІНОЛОГІЧНО-ТЕМАТИЧНЕ ПОЛЕ «BESTEUERUNG»
(на матеріалі німецьких податкових текстів)

99

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДИСКУРСОЗНАВСТВА,
КОМУНІКАТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
ТА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ**

Чугу С.Д., к.філол.н., доцент

Балан Н.І., здобувач ОС «магістр»

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

КОНТЕКСТУАЛЬНО-ІНТЕРПРЕТАЦІЙНИЙ АНАЛІЗ

ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ У ПЕРЕКЛАДАЦЬКОМУ ВИМІРІ

104

Gladio S., PhD (Philology),

Vinnitsia Institute of Trade and Economics KNUTE

Kluchar N., education degree of bachelor

American University, Washington, DC

LANGUAGE PICTURE OF THE WORLD IN FOLK TALES

107

Нечипоренко В.О., к.філол.н., доцент

Дерен А. В., здобувач ОС «магістр»

Вінницький торговельно – економічний інститут КНТЕУ

**АЛЮЗИЯ ЯК ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНА ОДИНИЦЯ В АНГЛІЙСЬКИХ
ТА УКРАЇНСЬКИХ ГАЗЕТНИХ ЗАГОЛОВКАХ**

111

Гладь С.В. к.філол. н., доцент

Кишук-Багнюк Т.В., здобувач ОС «магістр»

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ: ПОНЯТТЯ, ВИДИ,
КОГНІТИВНИЙ АСПЕКТ**

115

- Ковалевська Т.І., к.філол.н.**
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
**ГРАФІЧНІ ЗНАКИ У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ
ДИСКУРСІ: ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ СЕМАНТИЧНОЇ СУТІ
ПУНКТУАЦІЇ** 118
- Чугу С.Д., к.ф.н., доцент**
Ковальська В.Ю., Мельник О.В., здобувачі ОС «магістр»
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
РЕКЛАМНИЙ ТЕКСТ ЯК ПРОБЛЕМА ПЕРЕКЛАДУ 122
- Колесник О. С., д. філол. н., професор**
Київський університет імені Бориса Грінченка
**МІФОЛОГІЧНИЙ ДИСКУРС І МІФОЛОГІЧНИЙ ПРОСТІР З
ПОЗИЦІЙ М-ЛОГІКИ** 125
- Гладь С. В., к.філол.н. доцент**
Курбатова Д. А., здобувач ОС «магістр»
Вінницький торгово-економічний інститут КНТЕУ
**ОБРАЗ АВТОРА В ПЕРВИННИХ ТА ВТОРИННИХ ТЕКСТАХ
ХУДОЖНЬОЇ КОМУНІКАЦІЇ** 128
- Мізін К.І., д.філол.н., професор**
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»
**ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ ТА МІФОЛОГІЧНІ МОТИВИ
НІМЕЦЬКОГО ЕТНОУНІКАЛЬНОГО КОНЦЕПТУ
TORSCHLUSSPANIK** 132

- Замкова Н.Л., д.філос.н., професор**
Новицький Р.М., к.е.н.
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
ЕЛЕКТРОННИЙ ГІПЕРТЕКСТ В АСПЕКТІ СУЧАСНИХ
ДИСКУРСИВНИХ І ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ПРАКТИК **138**
- Нечипоренко В.О., к.філол.н., доцент**
Паламарчук А.Ю., здобувач ОС «магістр»
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
«ЛАКУНА»: ДО ПИТАННЯ ДЕФІНІЦІЇ ТЕРМІНУ В СУЧАСНІЙ
ЛІНГВІСТИЦІ ТА ТРАНСЛЯТОЛОГІЇ **141**
- Самохвал О.О., к.пед.н.**
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла
Коцюбинського
ОСОБЛИВОСТІ ТРИЛІНГВАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ
ЛЮКСЕМБУРГУ **144**
- Chuhu Y., Master (BA), Ireland R., Master (Arts)**
TAK Groningen, the Netherlands
TRANSLATION AND MENTAL SPACES INTEGRATION **150**
- Sikorska L., PhD in Education**
Shkvarko A., education degree of bachelor
Vinnitsa Institute of Trade and Economics of KNUTE
CULTURAL BARRIERS TO COMMUNICATION **153**

**ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК
ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ
КОМПЕТЕНЦІЇ ПЕРЕКЛАДАЧА**

Бондар Н.Д., к.пед.н.

Кроль О., здобувач ОС «бакалавр»

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Берлінський технічний університет, м. Берлін

**ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
ПЕРЕКЛАДАЧІВ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ
НАВЧАННЯ**

157

Gladio A., MSc (IT),

Vinnitsia National Technical University, Ukraine

Lundstrom M., MSc (IT)

Western State Colorado University, USA

**CLOUD COMPUTING TECHNOLOGIES IN EDUCATION: OPTIONS
AND ALTERNATIVES**

161

мислення, значний лінгво-когнітивний засіб орієнтації в професійній сфері та найважливіший елемент професійної комунікації [1, с. 105].

Розуміння терміну з точки зору даного підходу дозволяє говорити про його інформаційно-понятійний статус. Інформація, що передається з допомогою терміну, – це повідомлення про деякий фрагмент світу, про ментальну форму відображення цього фрагменту, про умови використання такого знаку в зв'язку його з іншими знаками. Виражаючи спеціальне поняття, термін стає носієм та охоронцем фрагменту інформації, що має свою цінність в особливій понятійній системі, тому в цьому випадку термін представляє собою особливу когнітивну-інформаційну структуру, в якій акумулюється професійно-наукове знання в конкретній мовній формі, що накопичувалось людством за весь час його існування.

Список використаних джерел:

1. Головін В.М. Переклад економічної термінології. К. : Наука, 2009. 187с.
2. Зарицький М.С. Актуальні проблеми українського термінознавства К. : НТУУ "КПІ", 2004. 128 с.

УДК 81'255.4:821

Іваницька Н.Л., д.філол.н., професор

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ПРАКТИКИ ВІДТВОРЕННЯ МЕТАМОВНОЇ ОБОЛОНКИ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ДИСКУРСУ

Українська лінгвістика поступово долучається до світового наукового простору. Хоча цей процес навряд чи можна визнати безпроблемним, і не лише з причини недостатнього володіння англійською мовою – основною мовою сучасної міжнародної наукової комунікації. Нерідко власне сама

наука постає неготовою до асиміляції світовим науковим простором. І навіть ті наукові галузі, що своїм предметом безпосередньо пов'язані з мовою та міжкультурною комунікацією, стикаються з низкою проблем передусім мовного характеру. Ситуація, що склалася, є відображенням паралельного розвитку вітчизняних і світових мовознавчих шкіл, що, у свою чергу, призводить до різнотлумачення термінів, якими послуговуються дослідники.

Особливо виразною означена проблема простежується у процесі відтворення англійською мовою українських анотацій наукових статей та ключових слів до них. Насамперед актуальною постає питання використання адекватних сучасним науковим течіям і концепціям термінів у викладі наукових дискусій та результатів, оскільки вони формують своєрідну оболонку для науково коректного, зрозумілого світовій спільноті академічного опису [1]. На жаль, трапляються випадки, коли якість перекладу українських анотацій англійською мовою не може бути гарантією того, що стаття буде цитованою і уведеною до найбільш авторитетних наукометричних ресурсів [3; 4].

Крім того, невдалі перекладацькі трансформації можуть створити концептуальний дисонанс, який, вочевидь, стає на перешкоді загальній інтеграції наукових пошуків до світового простору.

У процесі аналізу низки наукових публікацій із українськими та англійськими анотаціями та ключовими словами простежується тенденція до використання розбіжних за змістом термінів та занадто сильне захоплення запозиченою лексикою, яка нерідко є «хибним» помічником перекладача.

Водночас показовим є той факт, що термінологія, у тому числі й лінгвістична, має інтернаціональне підґрунтя. Так, наприклад, лінгвістична прагматика оперує такими поняттями, як «директив», «асертив», «реквестив» і т.д. Намагання «одомашнити» такі металінгвістичні одиниці на кшталт «веління», «ствердження», «прохання» і т.д., напевно, до певної міри зменшило б концептуальну новизну цього мовознавчого напрямку.

Наведемо кілька показових прикладів термінологічних одиниць, переклад яких потребує лінгвістичної та перекладацької вправності та обережності. Так, доволі частими у сьогоденному українському науковому лінгвістичному дискурсі є такі метаодиниці, як *інтерпретація*, *концептологія*, *лінгвокультурема*, *мовна /комунікативна особистість*, *прецедентність*, *прецедентні тексти* і под., які позначають поняття, не властиві науковим дослідженням зарубіжжя.

Наприклад, помічаємо, що перекладацькі практики відтворення української метаодиниці «*мовна особистість*» схилиються до різних перекладних варіантів (англ. *linguistic identity? Linguistic personality?*). Вітчизняна лінгвістика у визначенні цього поняття спирається на визначення, запропоноване Ю.М. Карауловим [2, с. 38], в якому акцентовано на психологічному складнику цього поняття. Англійськими перекладними еквівалентами зазначеної металінгвістичної номінації в працях вітчизняних науковців виступають «*linguistic identity*», рідше «*linguistic personality*». Якщо проаналізувати запропоновані варіанти на предмет адекватності перекладу, то можна виявити наступне. Запит в Google Scholar демонструє, що в назвах статей це словосполучення використовують як термін, яким позначають «типичних представників певного етносу» (*Philippine linguistic identity*, *Croatian linguistic identity*). Виявилося, що слова «*linguistic*» та «*identity*» не утворюють словосполучень, коли зустрічаються в заголовках публікацій, присвячених проблемі конструювання ідентичності, у тому числі і через мову.

Отже, перекладацький аналіз метамовної одиниці є важливим складником у процесі відтворення метамовної оболонки українського наукового дискурсу в англійськомовному науковому середовищі. Як засвідчує аналіз, терміносистеми вітчизняної та зарубіжної (англомовної) лінгвістики не мають повної кореляції. Більш того, між ними існує певний термінологічний дисонанс. До певної міри такий дисонанс є одним із об'єктивних чинників, що гальмують інтеграцію вітчизняної лінгвістики до світового мовознавчого простору. Розбіжності металінгвістичних систем є

відтворенням концептуальної некорельованості наукових студій, коли тематика і проблематика низки робіт може мати неоднозначне сприйняття зарубіжними колегами без додаткових пояснень.

Список використаних джерел:

1. Іваницька Н.Б. Функціонування англомовних еквівалентів українських лінгвістичних метаодниць у світовому науковому інформаційному просторі // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія : Філологія (мовознавство): зб. наук. праць. Вінниця, 2016. Вип. 23. С. 254-258.
2. Караулов Ю. Н. Русский язык и языковая личность. М. : Наука, 1987. 261 с.
3. Haspelmath M. The European linguistic area : Standard Average European // Language Typology and Language Universals / ed. by M. Haspelmath, E. König, W. Öesterreicher, et al. Berlin: De Gruyter, 2001. P. 1492-1510.
4. Hyland K. Academic Discourse // Bloomsbury Companion to Discourse Analysis / ed. by K. Hyland and B. Paltridge. London ; New York: Bloomsbery, 2011. P. 171-184.
5. Widdowson H. Explorations in Applied Linguistics. Oxford : Oxford University Press, 1979. 273 p.

УДК 81'373.7(043.2)

Замкова Н. Л., д.філос.н, професор

Кліщенко О.В., здобувач ОС «магістр»

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

ТИПОЛОГІЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Одним із важливих питань сучасної лінгвістики є питання зв'язків між мовою народу та його культурою. У світлі цих зв'язків стають дедалі актуальнішими лінгвістичні аспекти, що відображають національну